

19.1 Economische groei

Het **binnenlands inkomen** is gelijk aan de optelsom van alle in het binnenland verdiende inkomens in een jaar. Het binnenlands product (bbp) is gelijk aan de waarde van alle in het binnenland geproduceerde producten in een jaar. De hoogte van het binnenlands inkomen is gelijk aan de waarde van het binnenlands product.

De **nominale toename van het binnenlands inkomen** (bbp) is de toename van het bbp in euro's. De nominale groei van het bbp in euro's kun je ook uitdrukken in procenten per jaar of in indexcijfers.

De **reële toename van het binnenlands inkomen** (reële groei bbp) is de toename van de koopkracht van het bbp. Het CPB en CBS spreken van economische groei als het reële binnenlandse product/inkomen toeneemt. Economisten meten de economische groei in een land ook wel door te kijken naar de **reële groei van het bbp per capita (per hoofd, per inwoner)**.

Voordelen van groei van het bbp zijn: 1. Verbetering van de levensstandaard; 2. Meer werkgelegenheid en minder werkloosheid; 3. Terugdringen van het financieringstekort van de overheid; 4. Binnenlandse groei stimuleert groei in het buitenland; 5. Herverdeling van inkomen is mogelijk. **Nadelen van groei van het bbp** zijn: 1. Uitputting van natuurlijke hulpbronnen; 2. Vervuiling van het milieu; 3. Groei kan ten koste gaan van menselijke waarden en sociale verhoudingen; 4. Groei kan leiden tot overmatige consumptie.

19.2 Duurzame groei

Duurzame ontwikkeling is economische groei die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen. In de **Monitor Brede Welvaart** beschrijft het CBS hoe de welvaart zich in brede zin in Nederland ontwikkelt. Het gaat daarbij niet alleen om de economische groei van het bbp maar ook om de ontwikkeling van 21 andere gebieden zoals welvaart en welzijn, gezondheid, milieu, samenleving, veiligheid, opleiding en werken en wonen. Vergroening van de economie (groene groei) is een belangrijk onderdeel van duurzame ontwikkeling.

Het CBS spreekt van een **groener bbp** als het reële bbp groeit zonder dat dit ten koste gaat van de omvang van de natuurlijke hulpbronnen of de kwaliteit van het milieu. Of wanneer de huidige omvang van het bbp gelijk blijft en tegelijkertijd het gebruik van natuurlijke hulpbronnen daalt en/of de milieukwaliteit verbetert.

19.3 Milieubeleid

De overheid maakt milieubelastende goederen duurder door **milieuheffingen**, waardoor er minder van worden gekocht. Voorbeelden zijn de benzineaccijns, afvalheffingen en de recyclingbijdrage bij de aanschaf van elektrische apparaten zoals tv's en elektrische fietsen.

De overheid maakt milieubesparende goederen goedkoper met **milieusubsidies**, waardoor er meer van worden gekocht. Voorbeelden: subsidies voor de isolatie van woningen, subsidies voor energiebesparende bedrijfsinvesteringen, subsidies voor recycling en subsidies voor biologisch boeren.

Door bijvoorbeeld het bouwen van zuiveringsinstallaties, het afgraven van gifbelten, het betalen van milieuonderzoek en het aanleggen van carpoolplaatsen draagt de overheid bij aan het herstel of de **voorkoming van mi-**

lieuschade. De overheid kan een bedrijf verbieden zich te vestigen in een beschermd natuurgebied. Dit noem je een **productieverbod**. Het rookverbod in openbare gebouwen is een voorbeeld van een **consumptieverbod**.

Het verschil tussen een verbod en een gebod is dat je bij een verbod iets niet mag doen, terwijl je bij een gebod juist iets wel moet doen. Met een aantal milieuwetten kan de overheid bedrijven en consumenten gebieden zich aan bepaalde milieuregels te houden. Voorbeeld: een bedrijf krijgt pas een vergunning als het aan allerlei milieueisen voldoet.

De overheid maakt met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties nationale en internationale **convenanten** (afspraken) over bestrijding van de milieuvervuiling. Zo is er een convenant over de beperking van de uitstoot van CO₂. Ook is er een energieakkoord en een klimaatakkoord.